

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
УО «БАРАНОВИЧСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. ГНАТЮКА
STUDIA ZARZĄDZANIA I FINANSÓW WYŻSZEJ SZKOŁY BANKOWEJ W POZNANIU, POZNAŃ
КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ЗАПОРІЖЖЯ
ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Збірник наукових праць

Хмельницький – 2018

Забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в процесі використання сучасних технологій

УДК 371.134/373.21:005.342(063)

ББК 74.489.81,215.1

З 12

Рекомендовано до друку рішенням кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (протокол №6 від 15 січня 2018 року)

Рецензенти:

Коновальчук Іван Іванович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти і педагогічних інновацій (Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Руденко Юлія Анатоліївна – доктор педагогічних наук, доцент (Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса)

Фунтікова Ольга Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор (Класичний приватний університет, м. Запоріжжя)

Янкович Олександра Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти, (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)

З 12 Забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в процесі використання сучасних технологій: збірник наукових праць / за заг. редакцією проф. Л.В.Зданевич, доц. Л.С.Пісоцької, Н.М.Миськової. – Хмельницький : ХГПА, 2018. – 402 с. + CD.

У збірнику наукових праць представлено матеріали Міжнародної (заочної) науково-практичної конференції «Забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в процесі використання сучасних технологій» (20 листопада 2017 року), які включають статті відомих учених, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, здобувачів, практичних працівників України та країн ближнього зарубіжжя, в яких розкриваються проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку, відображені сучасні підходи до забезпечення управління якістю дошкільної освіти, розкрито особливості використання інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти, теоретичні аспекти підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до впровадження здоров'язберезувальних технологій, практичні сторони реалізації гендерного підходу в навчальному процесі ВНЗ, а також основні напрями формування професійної готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до роботи в інклюзивних закладах та групах.

Збірник наукових праць адресований науковцям, магістрам освіти, педагогам-практикам, фахівцям у галузі професійної освіти, майбутнім вихователям та вихователям ЗДО.

За достовірність фактів, дат, назв, посилань, літературні джерела тощо відповідальність несуть автори матеріалів

УДК 371.134/373.21:005.342(063)
ББК 74.489.81,215.1

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2018
© Л.В.Зданевич, Л.С.Пісоцька, Н.М.Миськова, 2018

використання технології Дж. Родарі для розвитку мовлення дітей	317
Сергеева З.П. Формування комунікативної компетентності студентів у процесі педагогічної практики	320
Сігінішина Г.Й., Савчук Г.А. Місце і роль народних іграшок у вихованні дошкільників	324
Сігінішина І.А. Робота з батьками в період адаптації дітей до ДНЗ	329
Табака О.М. Інтеграційні аспекти мовленнєвого розвитку дошкільника	335
Тристенъ К.С. Формирование позитивного отношения ребёнка к сохранению стоматологического здоровья	341
Тристенъ К.С., Лешкевич Е.В. Участие студентов педагогического факультета в воспитании навыков сохранения стоматологического здоровья у ребенка в дошкольном учреждении	346
Фроленкова Н.О. Концептуальні виміри мультисенсорної технології: проєкція на дошкілля	351
Фунтікова О.О. WebQuest-технології у підготовці майбутнього фахівця: історія і сучасність	360
Фурман О.В. Науково-методична робота вчителя-логопеда дошкільного навчального закладу	365
Цегельник Т.М. Умови впровадження інклюзивної освіти дошкільників з вадами розвитку	368
Чайка В.М. Саморегуляція педагогічної діяльності як фактор забезпечення якості підготовки майбутніх вихователів	372
Чернега О.О. Використання технології П-3 в освітній роботі з дошкільниками	378
Янкович О.І. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти в університетах України та Польщі до реалізації здоров'язбережувальних рухових технологій	387
Яценко С.Л. Духовний розвиток особистості майбутнього фахівця в процесі фахової підготовки	391

Янкович Олександра Іванівна,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри
педагогіки і методики
початкової та дошкільної освіти,
Тернопільський національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка
м.Тернопіль, Україна

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ РУХОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В останнє десятиріччя в закладах дошкільної освіти України й Польщі все ширше використовується навчання в русі. Учені (Дж. Вос, Д. Дзямська, Г. Драйден, О. Дубогай, А. Цьось та інші) доводять, що під час його використання відбувається не лише фізичний розвиток дітей, а й активізація тих частин мозку, що стимулюють зорові, дотикові та слухові відчуття, а також їхню здатність засвоювати знання.

Більшість батьків інтуїтивно знає, що дитина, скажімо, дуже любить крутитися навколо своєї осі, ніби гелікоптер. Дослідження в державних школах Міннеаполіса, які проводив Л. Палмер, показали, що така вправа істотно впливає на ріст мозку. І що інтенсивніше виконувати цю вправу, то більше вона впливає на збільшення тієї ділянки мозку, яка відповідає за навчання. Загалом результатом цього виду активності є значне зростання навичок та упевненості у собі, підвищення уваги, пришвидшення реакцій, уміння вирішувати щораз складніші навчальні завдання [2, с. 237]. Отже, американські вчені показали переваги навчання в русі й перспективи реалізації цього методу.

Однозначного трактування в наукових колах суті навчання в русі немає. У педагогічній теорії польської вченої Д. Дзямської навчання через рух – це педагогічна система форм і методів навчання й терапії, яка ґрунтується на природному спонтанному русі організму. Як відомо, педагогічні технології є водночас

педагогічними системами. Тому трактування українськими вченими О. Дубогай, А. Цьось навчання в русі як технології є виправданим. Науковці розглядають як компонент таких технологій інтерактивні методи, вказують на широкий спектр їх виховних функцій, зазначивши при цьому, що здоров'язберігальні рухові технології передбачають зміну діяльності, чергування інтелектуального, емоційного та рухового її видів для індивідуальної, парної, групової форм роботи, що стимулює мислення дітей, активізовує рухову активність, запобігає виникненню розумової втоми, розвиває відповідальність, уміння поважати позицію інших [1, с. 5].

Отже, О. Дубогай А. Цьось розглядають навчання в русі як здоров'язберігальну рухову технологію, основу якої становлять комплекси засобів, методів, форм фізичного виховання для дітей різного віку, які реалізуються з опорою на взаємозв'язок «сім'я – дошкільний заклад – школа». Ця технологія є важливою і для фізичного розвитку дитячого організму, і для розумової діяльності. Тому в освітньому процесі українських університетів, у яких здійснюється підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти, навчанню в русі приділяється увага, зокрема вправи й методи цього навчання реалізуються під час вивчення навчальних дисциплін «Методика фізичної культури», «Валеологія», «Ознайомлення з довкіллям», «Технології дошкільної освіти». Проте таке вивчення ще недостатньо супроводжується порівняльно-педагогічним аналізом європейського досвіду впровадження освітньо-рухових технологій та підготовки фахівців дошкільної освіти до його реалізації.

У польській педагогіці науковці не оперують термінами «дидактична модель», «технологія», зазвичай використовуючи терміни «методика», «метод», які сприяють навчанню через рух.

Засновницею такого навчання є Д. Дзямська [3], [4], [7], [8]. На її думку, під час занять рух повинен бути запланований, ритмічний, доповнений музикою.

Навчання через рух у системі Д. Дзямської ґрунтується на трьох основних формах активності дитини:

- вправи – досконалі особливі функції організму (креслення, тупання, скакання);
- забава – передбачає декілька вправ, зокрема діти ходять навкруг столу і креслять ритмічні лінії правою і лівою рукою;
- гра – складається з кількох вправ із чітко визначеними засадами.

У польській педагогіці є не лише гра як метод навчання і виховання, а й забава. Іноді педагоги ототожнюють ці поняття, але найчастіше диференціюють. Зокрема, на думку польського науковця Ч. Купісевича, забава – це одна з форм активності людини, що здійснюється добровільно і супроводжується позитивними емоційними й пізнавальними відчуттями. Польський дидакт В. Оконь вважає, що забава – це діяльність, яка виконується для отримання задоволення. Натомість гра може передбачати дидактичні цілі, реалізація яких вимагає від дитини проявів відповідальності.

Як засвідчує аналіз польських посібників для підготовки майбутніх учителів до роботи з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку [5], [6], у навчально-виховній практиці реалізуються методики К. Орфа, Р. Лабана, В. Шерборн тощо, які ґрунтуються на поєднанні рухової діяльності, музичного супроводу, здебільшого ще й слів. Діти граються в гелікоптера (гру запропонував американський професор А. Палмер), у лівні вісімки, гімнастику мозку тощо.

Отже, відмінності між польською й українською системами навчання в русі полягають у самому характері цих рухів. У методиці Д. Дзямської це не будь-яка рухова активність, а ритмічні рухи (доповнюються скаканням, тупанням) з музичним супроводом. У системі (моделі, технології) О. Дубогай, А. Цьось – широкий спектр рухів і вправ.

Навчання в русі виконує функції оздоровлення, розвитку інтелекту й емоційно-чуттєвої сфери, формування особистості дитини, її соціалізації. А отже, досвід його використання в закладах дошкільної освіти України й Польщі у порівняльному

аспекті має стати предметом вивчення студентів в університетах обох держав.

Список використаних джерел

1. Дубогай О. Д. Навчання в русі. Здоров'язбережувальні педагогічні технології для дошкільнят та учнів: навч. посіб. [для студентів вищ. навч. закл., вихователів дошкіль. навч. закл., учителів фіз. культури, методистів, батьків] / О. Д. Дубогай, А. В. Цьось. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 324 с.
2. Dryden G. Rewolucja w uczeniu : przekł. Bożena Józwiak / Gordon Dryden, Jeannette Vos. – Poznań : Wyd-wo Zysk i S-ka, 2003. – 543 s.
3. Dziamska D. Edukacja przez ruch. Fale, spirale, jodełki, zygzaki (miękką) / Dorota Dziamska. – Warszawa : Wydawnictwo : Nowa Era, 2015. – 60 s.
4. Dziamska D. Edukacja przez ruch. Kropki, kreski, owale, wiązki / Dorota Dziamska. – Warszawa : Wydawnictwo : WSiP Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2015. – 48 s.
5. Karbowniczek J. Podstawy pedagogiki przedszkolnej z metodyką / Jolanta Karbowniczek, Małgorzata Kwaśniewska, Barbara Surma. – Kraków : Akademia Ignatium, Wydawnictwo WAM, 2011. – 392 s.
6. Klus-Stańska D. Pedagogika wczesnoszkolna – dyskursy, problemy, rozwiązania / Redakcja naukowa Dorota Klus-Stańska, Maria Szczepka-Pustkowska. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza Łośgraf, 2011. – 684 s.
7. Metody i techniki wykorzystywane w pracy z dziećmi [Wydanie elektroniczne]. – URL : pwp7.edukacja.kety.pl/metody-i-techniki-wykorzystywane-w-pracy-z-dziecmi/
8. Teoria systemu Edukacja przez ruch [Wydanie elektroniczne]. – URL : <http://www.pracownia.origami.org.pl/sub,pl,teoria-systemu-epr.html>